

Diccionari breu del maragallisme exiliat

Pasqual Maragall és la gran incògnita de la política catalana. Un llibre-entrevista del periodista Francesc Marc Àlvaro, editat per Dèria, revela algunes de les claus sobre la persona de l'ex-alcalde de Barcelona i s'endinsa en el seu pensament.

El Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) treballa ja en la preparació de les properes eleccions autonòmiques. Els responsables electorals del PSC enllesteixen el disseny d'una campanya en què el candidat és Pasqual Maragall. Però el suposat candidat encara no ha confirmat que s'hi presenti.

El periodista autor del llibre, Francesc Marc Àlvaro, pregunta a l'interessat sobre aquesta paradoxa, i la resposta és eloqüent: "Això és una simple malícia, petita malícia. Malícia o no, això no té cap interès. I només falta que pel Nadal efectivament prengui el timó del seu paper. Ho ha tingut molt difícil, ho té molt difícil, perquè en Maragall distorsiona i això a mi em rebenta molt. Distorsionar l'existència d'una alternativa em rebenta". Efectivament, Nadal ja ha pres el timó, però per deixar-lo, i ha dit que ell ja no repeteix com a presidenciable del PSC i convida, dia si, dia també, a que Maragall, prengui el relleu al timó.

El llibre de Dèria Editors aporta una mica de llum sobre l'enigma Maragall. Aquest setmanari n'ha recollit alguns paràgrafs, per gentilesa de l'editorial, amb l'única intenció de donar més informació sobre la vida i idees d'una persona que ja ha passat a la història com a alcalde de Barcelona i que ara, des de Roma, dubta si tornar a temptar la història per segona vegada.

Autoretrat: "Diria que Pasqual Maragall és un ciutadà afortunat,

perquè l'han posat al capdavant de la seva ciutat en el millor moment de la seva història."

Avís 1r: "No pot ser que en la vida et toqui dues vegades la grossa."

Avís 2n: "No sé què penso fer. No ho sé, de debò, i no és només que no ho sàpiga, és que no tinc ganes de saber-ho ni de pensar-hi fins que estigui una mica lluny, que és quan es veuen les coses

d'una certa mediocritat que va acompanyada de moltes virtuts i de l'absència de molts mals. Alerta, aquesta mediocritat no és menyspreable. Però vist des d'aquí tens aquesta sensació. Quina mandra pensar de canviar una cosa que té tantes virtuts en la seva manera de no ser perfecta!"

Una de les moltes incògnites que genera la figura de Pasqual Maragall és conèixer quina és la seva ubicació en el terreny del catalanisme. No és un tema que comenti sovint i quan en parla, tampoc no precisa gaire. En les pàgines d'aquest llibre, gràcies a la perseverança de l'entrevistador, és la vegada que ha anat més enllà.

Catalunya/Espanya: "He escrit que Espanya és un projecte i Catalunya és una realitat. No sé ni si tan sols m'ho vaig inventar jo. Espanya no és una realitat quallada. De la mateixa manera que Joan Maragall diu que Catalunya sense l'Empordà no és Catalunya i que si només quedés l'Empordà podríem tornar a fer Catalunya. Hauríem d'admetre que Espanya i Catalunya guarden aquesta mateixa relació: Catalunya és veritat, Espanya és, més aviat, un embolcall, una cosa que es pot recrear."

Nacionalista: "Cada vegada ho tinc més clar: si em pregunten des de Madrid si sóc nacionalista, jo dic que sí, perquè és la manera més entenedora i ràpida que

"Tinc la impressió que les coses a Catalunya estan pitjor del que em creia, falta capacitat de reacció."

clares. Això és el valor de la distància: jo, que sóc defensor de la proximitat, crec que hi ha coses que s'han de decidir en la distància."

Avís 3r: "I si alguna impressió tinc des de lluny, una primera impressió encara molt precipitada, és que les coses a Catalunya estan pitjor del que jo em creia, en aquest sentit de falta de capacitat de reacció, de dificultat real. No perquè jo no hi sigui o l'altre hi sigui, o aquell sigui bo o dolent, sinó per aquell cofoisme

entenguin el més important del que vull dir. Cada vegada que em diuen una cosa que no m'agrada, des de Madrid, sempre trec la pancarta: 'Tots som nacionalistes', jo sóc nacionalista, només faltaria. Només començo a matissar quan l'altre m'accepta que ell també és nacionalista."

Nacionalista/catalanista: "El nacionalisme català té una tendència a convertir-se en un pur nacionalisme, en pura defensa del concepte de nació. Però a mi m'interessa Catalunya, no el concepte de nació i, per tant, si em fan triar sempre triaré la definició de catalanista, perquè quan dic Catalunya o catalanisme tinc unes vibracions dintre, que probablement vostè comparteix com altra gent, unes vibracions que no se'm produeixen quan dic nacionalisme."

Nació i esquerra: "La vida no és només ser d'esquerra. El que vols és canviar el teu país, en la línia, si tu ets progressista, del progrés, però defensar només les idees del progrés."

Particularitat/universalitat: "El punt de vista que ens determina és el lloc i el moment i, després, la universalitat ja arribarà si és que arriba. Si no construïm la universalitat des de la particularitat, no val la pena, perquè les altres construccions ja han fracassat."

Pont: "Hi ha un pont entre el 'federalisme diferencial' de l'esquerra i el 'nacionalisme federalitzant' del centre-esquerra, o d'un sector del centre-esquerra que està dins del nacionalisme. Si aquest pont es construeix i es passa, el país anirà bé, si no és així, no."

Rodríguez

Ibarra: "Rodríguez Ibarra és del Barça. No és del Barça perquè sí, sinó per dues coses: perquè probablement -

ment té molts parents aquí, i perquè Barcelona ha representat el 'no' a un Estat que a ell l'oprimia, que era opressor aquí i que allí era empobridor."

Naturalment, on Pasqual Maragall posa l'accent del seu discurs és en la voluntat de canvi polític, relligat amb la necessitat de generar una confluència cívico-política de tots els sectors de progrés, des del centre cap a l'esquerra, que des-
emboqui en una nova majoria a Catalunya.

Canvi: "La política de no-fer, demanar allò que no es pot aconseguir per no haver de fer res, i en no haver de fer res no t'has d'enfrontar amb la fragmentació interna del país, que representa un debat, i amb això salves la unitat de la pàtria. Aquest és el cercle viciós, no virtuós, de la política catalana :
n o

fer per no dividir, no dividir per no enfrontar i no posar en perill la pàtria. I la pàtria es va enfonsant lentament sense que ningú no se n'adoni. Això s'ha acabat, això no té futur."

Centre/esquerra: "El plantejament de Blair és el següent: o bé les esquerres s'adonen que els treballadors i un bon segment de les classes mitjanes han d'anar junts per continuar una política

"No pot ser que en la vida et toqui dues vegades la grossa."

Una o altra mudança

El cap de setmana que aquest cronista va ser a Roma per realitzar l'última entrevista amb Pasqual Maragall, al novembre, un tràmit tenia ocupat l'ex-alcalde de Barcelona. Ell, la seva esposa Diana i el seu fill petit, en Guim, canviaven de casa a la capital romana. Del pis provisional de les primeres setmanes passaven a ocupar l'apartament on encara avui resideixen de manera regular, en un carrer estret i curt, sense trànsit i molt proper a la coneguda illa Tiberina. Maragall feia una petita mudança d'un immoble a un altre, i es queixava de la seva mania de viatjar amb llibres i de l'enrenou de moure les coses.

Recordava ara, em sembla que aquella mudança és una metàfora perfecta de la gran mudança empesa per Maragall quan decideix marxar de l'alcaldia. Per uns, un compromís trencat amb els ciutadans que el van escollir, per altres un gest de dinamisme i renovació; per tots, una gran incògnita. Totes les mudances li han vingut de cop a Maragall. Mudances unes dins de les altres, com una nina russa que encara no ens ha mostrat la seva última figura, la més petita però la més incerta. A hores d'ara, molts pocs dubten ja que Maragall serà el candidat del PSC a la presidència de la Generalitat. Però aquesta no és la última peça del joc de nines russes.

La peça més amagada i difícil d'agafar és la de l'endemà de la jornada electoral. No sabem encara què faria si resultés guanyador del duel amb Jordi Pujol. Ni sabem què podria fer si resultés derrotat i anés a seure als rengles de l'oposició, ell que sempre ha governat i que va arribar al mandat per successió de Narcís Serra. Fins a l'últim minut, Maragall és imprevisible.

L'última mudança –la que té més neguitosa la gent del seu partit– és la que no sabrem fins molt després de l'endemà *del dia després*. Al capdavant, Maragall està convençut que, si un es creu de debò el personatge –i ell se'l creu–, el guió sempre li l'acaben escrivint a mida.

Francesc Marc Àlvaro

"El món universitari m'atrau per un any, però no per deu anys."

de progrés, no una política tradicional d'esquerres, o bé no hi ha política d'esquerres. Si les classes mitjanes continuen seduïdes per les multinacionals i per missatges minimalistes pel que fa a l'acció pública, no hi ha ciutadania, no hi ha progrés, no hi ha millora de la democràcia, no hi ha esquerres. Per tant, l'es-

querra per ser esquerra ha de ser centre, ha d'estar al centre i ha d'anar a buscar la gent allà on és, majoritàriament, estadísticament, i ha de fer seus els valors de la gent."

Partit (PSC): "Hi ha partit i jo me'n sento. Quan he pogut dir que el sento com una imposició estava expressant una cosa que tothom pensa: en qualsevol associació en la qual tu t'obligues a uns estatuts això coarta la teva llibertat, i si no t'agrada plegues, però jo no penso plegar d'aquest partit, és i serà el meu partit de tota la vida."

Serra, Narcís: "En Serra és el millor polític per a mi, el millor de tots, el que ho ha fet tot i tot ho ha fet bé: conseller, alcalde, ministre, vicepresident del govern. És el polític català d'Estat més important d'aquest segle, sens dubte. Només li ha faltat ser president del Govern."

L'ex-alcalde de Barcelona és un personatge polièdric, que també té, com tothom, un rostre humà, que l'entrevistador intenta fer aflorar.

Barça: "El Barça és l'equip més estimat d'Europa perquè sempre estem a punt de guanyar i perdem. Si no estigués a punt de guanyar no el coneixerien, però sempre és a dalt, és a les finals, a la Copa, a la Recopa, i molt de tant en tant guanya, i la gent s'hi identifica perquè mol-

tes vegades perd, que és el que ens passa normalment a la vida diària. Però de tant en tant hi ha aquesta mena d'orgasme de guanyar i encara val més."

Llinatge: "La nostra era una família molt discreta, molt anglesa. Una família important, però molt discreta, que no li agradava gaire que se'n parlés. Quan prenc consciència? A l'escola, quan surts de casa i t'adones que portes el nom d'algú que és alguna cosa important."

Mort: "El sentiment que tinc davant de la mort és de por, però també d'una certa seducció, és alguna cosa que t'interessa, no solament t'espanta."

Privacitat: "Jo he tingut una vida privada pública, vida privada-privada no n'he tingut, això ho he de corregir."

Universitat: "El món universitari m'atrau per un any però no per deu anys."

Últims dubtes: "Dubitatiu sí, però en això, encara que sigui pedant, estaria molt en la línia de la *Carta a l'amic alemany*, d'Albert Camus, de qui fa la guerra primer i qui la guanya. La guanya qui no la comença, qui triga."

Potser és això. Potser la resposta a l'única pregunta que no respon en el llibre, la de si serà candidat, està en les pàgines d'Albert Camus. O no.

Recollit per **Pere Martí**